

PRECEDE

Partnerstvo za prihvaćanje i suradnju kroz predškolski odgoj i obrazovanje u Europi

Deklaracija za djecu (0-8 godina)

Partnerstvo za prihvaćanje i suradnju kroz predškolski odgoj i obrazovanje u Europi (PRECEDE) je mreža organizacija civilnoga društva iz sedam europskih zemalja: Early Years – organizacija za malu djecu iz Sjeverne Irske, UK;¹ Partnerë për Fëmijët iz Albanije;² Balkan Sunflowers iz Kosova;³ Centar za civilne inicijative (CCI) iz Hrvatske;⁴ Prva detska ambasada vo svetot - Megjashi iz Makedonije;⁵ Djeca prije svega iz Crne Gore,⁶ i Pomoć deci iz Srbije.⁷

Mi, partneri PRECEDE mreže želimo osigurati da djeca budu fokus u donošenju odluka o ranom razvoju i predškolskom odgoju i obrazovanju, zdravstvenim uslugama, njihovoj zaštiti i izgradnji mira na nacionalnoj razini.

Glavni cilj **PRECEDE mreže** je ojačati kapacitete udruga s područja zemalja članica mreže i poduprijeti procese prihvaćanja, izgradnje mira, suradnje i poštivanja različitosti kroz predškolski odgoj i obrazovanje.

- Suvremena istraživanja pokazuju da uključivanje djece u predškolsko obrazovanje u ranoj dobi vrlo pozitivno utječe na razvoj njihovih socijalnih vještina te na kasnija cjeloživotna postignuća u učenju, što se potom pozitivno odražava i na zajednicu i društvo u cjelini.
- Rezultati novijih istraživanja pokazuju da rano obrazovanje ima znatan utjecaj na izgradnju mira, prihvaćanje različitosti i socijalnu povezanost u društvu.
- Senzibiliziranje djece o jednakosti, toleranciji, međusobnom prihvaćanju i poštivanju različitosti, njegovanju kulture mira i nenasilja u ranoj dobi odličan je način poticanja socijalne pravde, prevencije sukoba i izgradnje održivoga mira.
- Ovo je prilika da ukažemo na važnost kulture mira, tijekom predškolskog odgoja i obrazovanja, za djecu, njihove roditelje i obitelji te zajednice u kojima žive. Kultura mira je primarno ulaganje u svako odgovorno i socijalno pravedno društvu.

PRECEDE deklaracija za djecu prepoznaje, podržava i promovira važnost predškolskog obrazovanja te razvoj pozitivnog i prema djeci usmjerenog odgoja i obrazovanja, koji ujedno njeguje i podržava kulturu poštivanja, uključivanja i prihvaćanja različitosti, od rođenja u obiteljima, u predškolskom odgoju i obrazovanju te u lokalnim zajednicama.

PRECEDE mreža smatra da vlade zemalja iz kojih dolaze članice mreže imaju mnoga važna problemska pitanja kojima se valja baviti, no nijedno toliko važno kao ona koja utječu na djecu, njihove obitelji i budućnost njihovih zemalja. Potičemo prihvaćanje i poštivanje različitosti te prava svakog djeteta da živi u zajednici koja uključuje, povezuje i omogućava miran suživot zajednica i zemalja u susjedstvu.

¹ www.early-years.org

² www.partnereperfemijet.org

³ www.balkansunflowers.org

⁴ www.cci.hr

⁵ childrensembassy.org.mk

⁶ www.djecaps.me/index.php/mne

⁷ www.pomocdeci.org/sr

Kroz ovu Deklaraciju za djecu, PRECEDE mreža zalaže se za poboljšanja u pružanju visokokvalitetnog predškolskog odgoja i obrazovanja za svu djecu na prostoru zemalja članica mreže. Osiguranje inkluzivnih usluga ima ključnu ulogu i utjecaj na razvoj djece te posredno na razvoj pravednog društva u cjelini. Sve bi relevantne institucije trebale prihvatiti važnost što veće uključenosti i poštivanje različitosti kao ključnih elemenata života djece u ranoj dobi te ojačati pristup društvu s manje diskriminacije, predrasuda i stereotipa te uz promicanje društvenog sklada i brige za druge.

PRECEDE mreža smatra sljedeća pitanja ključnima za kvalitetu i razinu predškolskoga obrazovanja, poštivanje različitosti i socijalnu uključenost kao preduvjete socijalne jednakosti.

Prihvatanje prijedloga ove Deklaracije na nacionalnoj, a onda i šire, na regionalnoj razini, pruža mogućnost dugoočekivanog usmjerenja djeteta predškolskog uzrasta na mir, toleranciju i suživot, kroz program koji se odvija u ustanovama za rani i predškolski odgoj.

Potpisivanjem PRECEDE Deklaracije pozivamo relevantne institucije, političke stranke, zastupnike, donositelje nacionalnih i regionalnih politika, lokalne zajednice, uključujući i roditelje, odgojitelje, njegovatelje, nastavnike, zajedno s medijima, organizacijama civilnoga društva, formalne i neformalne skupine **da UČINE STVARNU RAZLIKU ZA DJECU PREDŠKOLSKE DOBI** pristajući:

- **Osigurati pristup i inkluziju sve djece u visokokvalitetne usluge ranog i predškolskog odgoja te zdravstvenu skrb i društvenu potporu obiteljskom odgoju.** Poduzet će se i stvoriti uvjeti pružanja inkluzivnih usluga za svu djecu u ranoj dobi, kroz rad kvalitetnih i kompetentnih stručnih radnika koji dijete postavljaju kao prioritet u svim svojim aktivnostima, čime se osigurava dostupnost tih usluga i najranjivijim i isključenim skupinama djece i njihovih obitelji.
- **Osigurati dostupnost predškolskog odgoja i obrazovanja** svakom djetetu od njegove treće godine života.
- **Osigurati jačanje kapaciteta i kompetencija djelatnika koji provode predškolski odgoj i obrazovanje, brigu o djeci i obitelji** kroz podizanje njihovih kvalifikacija učinkovitom teorijskom i praktičnom nastavom, povećanjem mogućnosti njihova zapošljavanja, podrškom upravljačkih struktura i kontinuiranim stručnim usavršavanjem, kako bi se osiguralo statusno i motivacijsko poboljšanje zaposlenika na tom području djelovanja.
- **Osigurati povećanu uključenost roditelja** u predškolskim ustanovama, kako u ulozi aktivnih sudionika u procesu učenja, tako i promotora poštivanja različitosti i inkluzije.
- **Podržati nastojanja da predškolski odgoj i obrazovanje postane standardni modul i sastavni dio nacionalnog kurikulumu** uz aktivnosti koje će osigurati da okruženje za učenje promiče inkluziju, poštovanje različitosti, sprječavanje sukoba, toleranciju, izgradnju mira i pomirenje.
- **Podržati vlade naših zemalja u razvoju i osiguranju provedbi takvih politika koje podržavaju roditelje u ostanku kod kuće kako bi brinuli o svojoj djeci u najranijoj dobi; pružajući im informacije i mogućnost pristupa odgovarajućim državnim potporama.** Za buduće roditelje potrebno je osigurati mogućnost ostanka kod kuće kroz financijske modele koji neće bitno promijeniti njihovu ekonomsku mogućnost osiguravanja adekvatne skrbi za svoju djecu.

Ovaj projekt financiran je sredstvima Europske unije iz programa IPA CSE.

Stajališta iznesena u ovoj Deklaraciji isključiva su odgovornost Centra za civilne inicijative i ni pod kojim uvjetima ne može se smatrati da dokument odražava stajališta Europske unije.

